

ČERMAK „ŽELEO DA BUDU ZAUSTAVLJENI“ ZLOČINI U KNINU

Author: [Simon Jennings](#)

Njegov advokat kaže kako je on pokušao da ohrabri Srbe da ostanu u regiji. Nakon što je ove sedmice počeo dokazni postupak odbrane na suđenju trojici bivših hrvatskih generala, advokat Ivana Čermaka – jednog od trojice okrivljenih – rekao je haškim sudijama kako njegov klijent u avgustu 1995. nije nastojao da otera Srbe sa područja Krajine, već da je pozivao na prestanak zlodela prema njima.

„[Ivan] Čermak priznaje da su se zločini u to vreme dešavali“, kazao je u Haškom tribunalu britanski advokat Stiven Kej (Stephen Kay).

„On je bio gnevan zbog te činjenice. Mnogim ljudima je rekao kako želi da se [to] zaustavi, ali nije imao moć [da to učini] sam.“

Čermak je bio komandant garnizona u hrvatskom gradu Kninu – na području koje je, nakon što su ga odmah po izbijanju rata u bivšoj Jugoslaviji zauzele srpske snage, bilo poznato kao Republika Srpska Krajina (RSK).

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) tog bivšeg generala – zajedno sa Antom Gotovinom i Mladenom Markačem – tereti za zločine počinjene tokom vojne ofanzive koja je 4. avgusta 1995. izvedena pod nazivom Operacija Oluja, kao i za druga zlodela koja su se naknadno dogodila tog leta.

Tužilaštvo navodi da su hrvatske snage – u okviru zajedničkog zločinačkog plana koji su sproveli okrivljenici – bombardovale naselja na čitavom području Krajine, da bi potom u 16 tamošnjih opština bila izvedena i kampanja koja je podrazumevala ubijanje civila, spaljivanje kuća i pljačkanje imovine, a sve u nastojanju da se Srbi oteraju sa tog područja i spreči njihov povratak.

Iako tužioci nisu dovodili u pitanje pravo Hrvatske da povрати područje Krajine, osudili su taktiku pomenute vojne operacije za koju su kazali da je za sobom ostavila „užasavajuću pustoš porušenih sela i domova“.

Rezultat čitave akcije je bilo to da je oko 200,000 Srba navodno proterano iz svojih domova u Krajini.

Međutim, Kej je ove nedelje govorio o tome kako Čermak nije pokušavao da otera Srbe sa tog područja, već da je sudelovao u ponovnom uspostavljanju normalnih uslova za život, te da je nastojao da im pomogne da se ne isele nakon Operacije Oluja.

„[G. Čermak] je otišao u [izbeglički] kamp [Ujedinjenih nacija] kako bi [Srbe] ohrabrio da ostanu i nastave da idu na posao“, kazao je Kej. „Ovo veoma protivreči svim navodima u kojima se iznosi ocena kako on nije želeo da Srbi ostanu na tom području.“

„Ukoliko je Čermak tamo boravio kao učesnik [zajedničkog zločinačkog plana] i osoba koja ima loše namere, zbog čega bi odlazio u kamp UN-a i ubeđivao ljude [Srbe] da ostanu?“, pitao je pred sudom Kej.

Da bi sve to i potkrepio, ukazao je na izjavu jednog svedoka, koji će se kasnije pojaviti i pred sudom da bi potvrdio da je zajedno sa Čermakom radi toga odlazio u kampove.

Tužiocima navode da je Čermak nakon Operacije Oluja bio nadležan za civilnu i vojnu policiju u Kninu, te da je u zločinima koji su na tom području počinjeni nad Srbima sudelovao tako što je negirao da su se oni desili ili što je dozvolio da ostanu neprijavljeni.

U optužnici se navodi da je on odgovoran za „podnošenje lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih podataka o počinjenim zločinima, iako je bio upoznat sa masovnim uništavanjem i pljačkom imovine koja je pripadala srpskim civilima, kao i sa time da se dešavaju nezakonita ubijanja i nehumano postupanje prema krajiškim Srbima.“

Međutim, Kej je nastojao da pokaže kako su Čermakove nadležnosti bile ograničene, objašnjavajući sudijama kako svedoci koji su upoznati sa tadašnjim prilikama u hrvatskoj administraciji negiraju da je njegov klijent imao kontrolu nad civilnom ili vojnom policijom u Kninu.

„Čuli smo [od strane tužilaštva] veoma oskudne dokaze u vezi sa time“, rekao je Kej, istakavši da su većina saslušanih svedoka bili pripadnici tzv. međunarodne zajednice.

„Svi dokazi koji su sudu do danas podneti poticali su od UN-a“, kazao je on. „Važno je da sud ne stekne utisak na temelju kojeg će [Čermaku] pripisati onaj nivo moći koji on naprosto nije posedovao.“

Kej je upoznao sud sa nekim izjavama svedoka koji su njegovog klijenta prikazali u sasvim drugačijem svetlu nego što je to učinilo tužilaštvo.

Prepričavajući izjavu jednog svedoka koji je spreman da se pojavi pred sudom, Kej je nastojao da pokaže kako je Čermak ispoljavao saosećanje prema Srbima, i to – pored ostalog – tako što je organizovao da kola hitne pomoći u bolnicu na oporavak odvoze srpske starce koji su bili žrtve hrvatskih zločina.

„Celokupno [Čermakovo] ponašanje odavalo je čoveka koji ne poriče takva [zločinačka] dešavanja, već želi da [ih] zaustavi“, kazao je Kej.

Kej je rekao i da će dokazi koje će izneti svedoci pokazati kako – bez obzira na to što Čermak jeste bio zabrinut zbog zločina koji su se odigrali nakon Operacije Oluja – okrivljeni nije bio nadležan za njihovo zaustavljanje.

Govoreći o jednom svedoku koji će se pojaviti pred sudom, Kej je rekao: „Ono što je veoma značajno jeste to da [taj svedok] ne pripisuje g. Čermaku . . . odgovornost [za zločine], niti čak to da je podržavao ili bio saglasan sa takvim postupanjem prema ljudima sa tog područja. On tvrdi sasvim suprotno – kao što će i pred sudom biti pokazano.“

„Ovo je za sada bilo suđenje koje je više počivalo na teoriji, nego na dokazima“, rekao je on sudijama, pozivajući ih da se usredsrede na iskaze svedoka koje će pred sud izvesti odbrana.

Da su takvi svedoci bili saslušani tokom dokaznog postupka tužilaštva, oni bi „doveli do drugačijeg razumevanja Čermakovog slučaja“, rekao je Kej.

U okviru svog dokaznog postupka, Čermakova odbrana namerava da izvede ukupno 42 svedoka.

Pred sudom je ove sedmice uvodnu reč iznela i odbrana Mladena Markača.

Advokati koji zastupaju Antu Gotovinu obratili su se sudu na početku suđenja, odnosno dokaznog postupka tužilaštva – 11. marta 2008.

Gotovinin tim odbrane biće i prvi koji će, počev od 2. juna, izvoditi svedoke.

Simon Jennings je izveštač IWPR-a iz Haga.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/%C4%8DermaK-%E2%80%9E%C5%BEeleo-da-budu-zaustavljeni%E2%80%9C-zlo%C4%8Dini-u-kninu>